

NOGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Külföldi postaköltségek:
Eglen 3 frt. 741 3 frt. Készenléti 1 frt. 60 kr.
Képes szám ára 15 krajczár.
Külföldi csopán a kirendeltetési hely B.-Gyarmat.

Hirdetési díjak:
Út hasznos postai 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitólár garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többnapos hirdetések
juttatásos eszközöltenek.

A lap szellemi részére s a nyitólár vonatkozó minden
költségének a szerkesztésbe kerülnek.

Külföldi pénzes, reklamálók, de hirdetések
a kirendelésbe kerülnek.

A debreczeni ipar-érmek és diszokmányok.

Nehéz viszonyok közt vergődő iparügyünk közepette jól esik azon tudat, hogy iparügyünk lassan bár, de mégis halad. Ennek tanúságai egyes nagyobb városainkban rendezett iparkiadállításaink, melyeken a magyar nemzet iparképességéről előggé megnyugtató eredmények mutatottak fel.

A legutóbbi debreczeni iparkiadállításán nemcsak Losoncz, mely kétségkívül ipari tekintetben B.-Gyarmatnál feljebb áll, de B.-Gyarmat városának polgárai és iparosai is, nagyobb mennyiségben képviseltették természetüket. Ez elég biztosíték a jövőre, hogy nagy ügyvel bajjal rendezett városi kiállításunk Debreczenben szígyent nem vallott, hanem kellő méltatásban részesült. Ezt igazolják azon meglehetősen mennyiségben ide küldött és f. hó 8-án ünnepélyesen kiosztott érmek és okmányok, melyek több iparosunk természetét elismerésre és megjutalmazásra méltónak találták.

Azonban ezzel ne bízzuk el magunkat, hanem csak biztatás legyen a jövőre, hogy iparunk fejlesztése körül még több tevékenységet fejtünk ki.

Általános a panasz főleg a kisiparosok részéről, hogy üzletük nem megy, állásuk lépésként-lépésre állányabb. A heti vásárokon oly csekély forgalmat csinálnak, hogy ez még családjuk fentartására is nagyon kevés. Ennek egyik oka az is, mert a kézműiparnak a gyár-
ipar ellensége, mi ha nincs is még nagy mértékben elterjedve, de mégis sokan és sokféle iparágban azonvednek. Éppen ez okozza, hogy a külföld árasztja el országunkat minden iparcikkkel.

A kisiparos szegény, vagyontalan; tőkéje nincs; e tekintetben nem állja ki a versenyt a nagy-iparosokkal s nem áll a kor színvonalán. Ezért fordul el tőle a nagy vásárló közönség, mely talán kevesebb összeggel vásárolhatja meg szükséges tárgyait a nagykereskedőknél. Arra nem gondol, hogy a minőség is határoz a tárgyaknak; pillanatnyi szükség kielégítették, s az neki elég.

Tény az, hogy a kisiparosok nem részesülnek oly figyelemben sem, mint a nagyok. Sok ezer azoknak a száma, kik éppen anyagi rongált viszonyok miatt miután képesek produkálni. Pedig azt nem tagadhatjuk, hogy igen sok értelmes, önálló munkákra, találmányokra s utánzásokra alkalmas van közöttük.

Képzettségével gyakran képes versenyezni a nagyiparosokkal, gyárosokkal, kik nem dolgoznak, hanem csak a felügyeletet viszik, kik legújabbnak munkáikat szorgalmát, tehetséget szakmányolják ki; kik inkább futnak egy ordo elnyeréseért, hogysem valamely nevezetes találmányon törnék a fejüket. De ez ne retentse vissza a kisiparosokat; mert a kisiparos és kézmű szolgáltatja a termelő erőt. Ebben él gyermekkorától kezdve, ebben nő fel, ezzel foglalkozik, ezt tanulja éjjel-nappal, ő van szoros összeköttetésben iparával. Ez szoros neki és nevének elismerést és tisztelést, ezért tö-

rekazik mindig többre meg többre, hogy a szegénységet leküzdhesse.

A hazai ipar emelése — habár a kormány nagy gondot fordít is rá — nemcsak ettől függ, hanem jótekonny lendületet nyerhetne egyesek által is. Az évekinti deficit, mely ölműködést nehezíti az egész országra, nem engedi, hogy ily dolgokra is költsenek; a deficittel való küzdés pedig régóta tart és még soká fog tartani.

Sajnos, de nagyon is igaz, hogy az állam ez időszert a hazai ipar érdekében nem tehet annyit, amennyi szükség volna. Ebben megöregszik a közvélemény egyhangúlag. Nem tesz főleg az idegen iparezzikkel szemben kellő intézkedéseket.

Pedig nemcsak mi mondjuk, mindeki elismeri azt, hogy drága kincstünk az iparos műhelye. Nemcsak a szellemi erők növekedése ezközi állami jólétünk, boldogságunkat; ezekkel vajmi kevesen elgáztatnak ki, még a hivatalnok sem mindig; — ha az anyagi erő nem torni meg a maga gyűlöletét, millió meg millió polgára a honnak érzi meg a csapást és szerencsétlenséget.

Az államok élettelő eleme a gazdaság, ipar és kereskedelem. Mindezek azonban, ha par excellencia földművelő nemzet vagyunk is, nálunk nem örvendnek oly virágzásnak, mint a dolog természete kívánna.

Hasonló okokból szerint mindenki, hogy egyfelől szellemi proletárok számának csökkentése végett is, másfelől az ipar emelése végett lehetőleg minél több értelmes iparos kerüljön ki az ifjabb nemzedékből. Majdnem ott állunk, hogy a szülők jobban tennék, ha gyermekeiket jövőjüknél biztosítás tekintetében iparosnak, kereskedőnek, kézművesnek nevelnék; mert ma holnap annyi az iskolákat végzett, de állás nélküli ember, hogy főreg gyanánt fog ez a társadalom bizonyos rétegein ragódni.

Meg vagyunk győződve, hogy ily irányú iskoláztatás és nevelés által is igen sokat tehetnénk a szülők iparunk felvirágoztatására.

Azonban hagyjuk, ezen, talán már sokszor is csöpelt általános reflexiókat. Jelenben a debreczeni érmek és diszokmányok kiosztása alkalmából bátran kimondhattuk, hogy az ipar fejlesztéséhez mi is hozzájárultunk egy porcszettel, s hogy ez minket buzdítani fog a jövőben és iparkodni fogunk, hogy már az 1884-ki budapesti iparkiadállítás sokkal később fog találni, mint a debreczeni talált.

Az 1843. okt. 10. pozsonyi országgyűlési beszédek a zsidók polgárosítása olgában.

Zsedényi (Szepe követe): Nem tartozom azok közé, kik a zsidó vallást a status exlájával ellenkezőnek tartják és ölműködnek, hogy sajátosok vételei mellett vannak kiváló erőnyek is, — ilyenek a család piotás, józanág, mértékletesség — s csudalom azon népfaj orsóját s kitűrését, melylyel magát, évezredek óta üldöztetve, nemcsak feltartotta, sőt pénzügyi tekintetben fontosságra is emelte fel.

De ha törvényt hozunk, tekinteni kell a hámszámra, mely a zsidót kereszténygyűlöletnek kím, ez ellenesentől szől, s ha nincs is a maga gondon, mégis tény, — és ha ezen népszellem gerjedelmét csak a durva pörnég közt szökellenének fel! de tapasztaljuk, hogy a miveltebb osztály is idegenkedett a zsidó ellen, — ne toljuk a zsidókat a városokra. Vannak jogok, melyeket tisztelni kell, vannak előírások, mitet kimélni szükség. Itt a törvény, hogy ásbéri telkeket vehessenek, voltak-e? Nézzük a városokat, találunk-e dolgozó naprazmos zsidókat? Ugy. — Ők csak kereskednek s illetőleg nyarozkodnak, a nemzet ördekeiből nem simulva azátóvással nem emelnek.

Benthy (Hihar követe): Megvetem azon aljas gúnyt, melylyel a mult országgyűlés alatt a zsidók mellett azót emelő követeket a zsidók által megvetetettnek mondá és 1840-ben a Pozsonyban felzúdult nép gúnyos paczkázat gyakorolt az elhagyott néposztály felett, csak azért, mivel a törvény őket némely jogokkal ruházta fel.

Nem ismerek szomoróbb dolgot, mintha a vallásos meggyőződés külföldi esztől függészetek fel a polgári qualificatió, az olyan országok ki kellemes kiltőzni — mert ki az a vakmerő, ki el merés mondani, hogy annak kebelében tiszta polgári szellem nem létezik, ki ltenőt másképp tiszteli, ezen időt elmulaszt, s én nem bánom imádja a zsidó letenőt, a mint akarja, zárkozzék el vallási tekintetben másoktól, csak legyen szabad és jó polgár.

Hogy ok a nép szípoljai, ennek is magunk vagyunk okai, kik őket a pör nép kös árják. Ismernek én sok keresztény zsidót is, ki a zsidót hasonlja saját szonnyes szarolászára csakozta, s azt állítja bitólára, holott ő maga a főbűnös.

Mondatott, hogy ők nem simulnak a nemzethez és hazához, — de én ny tudom, hogy a zsidó mindent jó polgár. Egy leagyalországban, hol jogai nem voltak, sőt reményük sem lehetett, hogy a szendítés nekik jogokat adand, mégis lelkesítő állt ki a harctérre, a vértel védte azon országot, melynek nyomozt, csak eltört lakosa vala. Igen óhajtottam volna a képviselői kar több egyéneit láthatni az e napokban itt tartott héber iskola próbatételén, — meggyőződhetek volna ott az urak a felől, hogy az a nép nem idegen a nemzetiségünktől, tad magyarul és nem fordul el a nemzetől, mint a panasz és illirek.

Legjobban szeretném, ha az ország minden lakosa birna jogokkal, 1840-ben márcs. 8-án én voltam azon passer solitarius, ki senkitől sem pártoltva népképviselőt indítványoztam, hogy a jövők lássák, miként már akkor volt magya, mely e nagy eszmét megemeltette! Mi a fokunkénti előhalatást illeti, azt tartom, hogy a rossztól a jólre átmenés nem kíván valami roppant qualificatiót, vannak erre példák az amerikai híradalomban is, p. o. midőn 1784-ben a francia forradalom kimondotta, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. A párisi dandy s a vogesi szegény egyformán érzé az állapot jótekonyságát s ha az utóbbi midőn a rima parquette lép egy kicsit társ megcsuszamlit, sőt el is bukik — semmit sem tesz, majd felkelt s megtanulja az azon való járást, a gyermeke a snom papacsbán már igen ügyesen fog ezen sétálni. —

Örökdjünk tehát oly törvényektől mint az 1840-iki, mely által a zsidók helyzetét biztosította éppen nem lett, s mely miatt egy királyi város magát minden áron bányavárosá tette, — a dolog megértett már, megátoljuk hát, hogy egy érdek kőnőn minden lakos a haza szent földjében, adjuk meg azt a mit jogszertem megtagadni nem lehet azon embereknek, kiket jelen elajlasodott helyzetükbe az alkotmány meglehetősen elhelyezt, és tagadom azt, hogy az érdekében a zsidóknál alantabb fokan áll, mint bármely más nemzetnél.

Pálózy (Borsod követe):

Magyarokban is a mult országgyűlés alatt még nem emancipált az igazság, kivirta diadalát, miszerint a lélekkel kívánhatjuk, hogy a szidók adót fizessenek, — hogy katonaszkodjanak és pedig keresztényt nem bolygatni lehet, és jogokban se részesüljenek? — Ha vétettek a szidók a keresztényeknek, 100 év alatt ugyanannak kamatozása lesz rá.

A szidók közt is terjed a felvilágosodás, s ha el-költségek magukat, mi vagyunk okai, kik őket eldöb-
szik, ha őket szidások óta már keblükbe fogadjuk volna, most alig léteznék többé külföldi vándor; — ellenségeskedés idején az a nyomás által — állást volna az, mint az egyiptomi bányások.

Azon alföldi városok, (Debrecen, Szeged st.) melyek derék lakosai vallásos bangalokról ismer-
tenek s jó biblia olvasók lévén, tudhatják, hogy a szid-
ók nép isten kedve népe volt, s hogy a keresztény
vallás a megintított szidókból vette eredetét, nem vár-
tam volna oly szidóellenes nyilatkozást; vagyék pél-
dál Békán, mely magányokkal tett jó tetteikért tisz-
telhető polgárrá nevezték ki Rothszildot, — és Lon-
don, hol már kétszer választották szidó szobor (Röbör.)
Klászai bontás.

Ismerem a szidók erőseit, külföldben a könyö-
rűket, melynek előttem körbázták, a valóban nekünk
is példátlan megalkotásnak. Hát a szegény szidó fia, ki-
támla az életbe, gánya a népek, tad-e egyébként
nyilván, mint a keresztényeknek, s ha így valamit keres,
kármentesnek? — Ha pedig tehetős és mivel pályára
lép, s látja, hogy csak azért, mert szidó, ki van
szárva csak körül, szorvosat magának befolyást más
által, mint pénzrel?

A szidó osztály volt a tisztviselők legjobb feje
tehene mindentalan? s ha gyűlölné így a keresztényt,
valma-e az? ki szertől elnyomóját? — De egés-
ben nem áll ez, mert többször láttam szidót kereszt-
ény koldusnak alázatát nyújtani. — Még most a
keresztény gyűlöli a szidót, de enyészni fog ez, ha jo-
gokat adnak nekik.

Legnagyobb ellenséggel vannak a szidókkal a
városok, a polgári rend, — azon rend, melynek egyé-
ni nem megvalósított a mult országgyűlés alatt
Békán futni, s az emancipáció ellen igazi. — Es
ezzen van, hogy a városokba eddig zárt testletek
juttattak, kik nem akartak értelmes és szorgalmas
házi munkát azon körbe beeresztetni, hol ők meg-
szegényedtek, — kiművelte az ingertől a magyarságot,
mert nyilvánvalóbb az állami jogok gyakorlata, —
nem tudják mit akarnak a városok, lám, a mezővá-
rosokban, hol bolit nyitottak a szidók, úkra men-
tek-e az ottani keresztények? Nem; azt idéi az, hogy
az ige és kereskedés általán gyarapult.

Előzetesek miatt igazságtalanok nem lehetnek,
azok vagy alapítványok, akkor kiegészítést eszközölni
kellene, vagy sem, s így pozitív és merőben jog-
talanok, s akkor haladók és kímélet nélkül megse-
meltetnek. A büntető törvény szerint is a büntetés bünté-
tést kiállva minden jogába visszalép, s mi egy
egyes népművelési tagadnak meg jogait, — azt mond-
ják, lemaradnak szabadságuk föl őket, jól van, csak te-
gyünk immár valamit, a mult országgyűlési végrende-
kelt alapszabályok is követek, és alig többek ezek a gény-
mél s ily törvény által végül kielégíthetnek azon nép-
művelési, melynek erkölcsi állapota hogy nem rossz-
sabb, mint a rab tábláinak, s mindez miért? val-
lekülönben miatt! De ez csak nem lehet ok kizárni
valakit jogából, kivált előttem, kik a szabad gya-
korlat mellett kündeni dímezőeknek tartjuk.

Kálly (csanádi követ): Frankon példája nem
ide való, mert Napoleon nem szabadsághős, hanem
anyaggyilkos volt, ki megölt a szabadságot, melynek
gyermek volt. — Ha független angol követ voltak,
a városok rendelkezett 20 évvel hátrább tenném, mert
nem érdemessék törvényhozási befolyásra, ha ily szük-
keletű esetekben csatlakoznak. — Ha a szidók aso-
rúkat, kiknek hibája ez; sem e az institúciók vétke, —
alighogy egy pár éve, mióta trébi találtak venniük
szabad, s máris vádoljuk őket; — kár a vallást fel-
húzni, fegyvert adunk ezzel a papok kezébe a pro-
testantok ellen, isten elleni káromlás volna, hogy ő
oly népet teremtet, mely jó nem lehetne.

Bomai Pál (somogyi követ) beszéde.
A philantropia okai ki lévén szakkormányolva, s
minden s mi szívben szálhat elmondva, nem lehet mel-
líáni a politikai tekintet, nem a következtetéseket, —
mely által mindent, nélkülöz nemmit sem akarok.

A státusnak elvitathatlan joga, megvizsgálni a
vallást, melyet keblükbe fogad, az u. a. tolerált val-
lás sem az igazsággal van a józan politikával meg
nem egyezik, mert ha ezzel ellenkeznek, ki kell azt
tiltani, ha megengedik, akkor a jogokban is részesi-
tani kell de kötelesség is. Itt nincs községi Hangor-
tani s magis társai sem szabad, pedig így állanak
közöttük a szidók, társai őket és jogokkal fel sem
váltani, anyagi volna önközlésük kigyó táplálni, —

ott állnak már ők, hogy a politikai jogok gyakorla-
tára megértek, s azt töltik megtagadjuk — hatalma-
kat melyre bírnak nem a baaa javára fogják fordít-
tani, hanem ellene, mint idegenek és elnyomottak,
vagy legjobban esetben is készségesnek fognak maradni.
Köeli (a B. H-ban) M. P.

B. Bélyegfokoztat.

(Minden váltóra, mely nem esik az I. fokozat alá):	
30 forintig	7 kr.
40	13
60	19
100	33
200	63
300	94
400	1 frt 25
800	2 50
1300	3 75
1600	5 —
2000	6 25
2400	7 50
3300	10 —
4000	12 50
4800	15 —
5600	17 50
6400	20 —
7200	22 50
8000	25 —

8000 frtos felül minden további 400 frtért 1 frt 25
krall több.

Megjegyzetjük, hogy a belföldön kibocsátott
váltók, melyeknél a fizetésnek a kibocsátás napja után
6 hónapra belül kell történnie, valamint a külföldön
kibocsátott váltók, melyek a kibocsátás napjától szá-
mlálva 12 hónapnál nem hosszabb fizetési határidőre
szólnak, az I. bélyegfokozat szerinti illeték alá esnek,
minden más váltó pedig a II. fokozatnak megfelelő bé-
lyegjegyekkel látható el.

b) Vajjon a felhasználott bélyegjegyek épek-e s
micsoda rajtuk annak nyoma, hogy már használták voltak.

4. §. Ha a felbélyegzés végeztetett váltó
a váltóbeli összeg után az I. vagy II. bélyegfokozat
szerint járó illetékkel csekélyebb értékű bélyegjeggyel
van ellátva, a felbélyegzést csak akkor szabad foga-
natlanítani, ha a felbélyegzést bélyegjegyek által pótolja.

Oly esetekben pedig: ha a bélyegjegyek csokák,
ha alkatrészei egymástól elválasztottak és ismét ös-
szillesztettek, vagy ha rajtuk előbbi használatnak nyo-
mai látszanak, valamint azon esetben, ha a külföldön
kiállított váltók a belföldre történt átvezetésük után
több mint 14 nap múlva, vagy miután belföldön
már forgalomba bocsátottak, más személyre ruháztat-
tak, rájuk fizetés teljesített, óvra töltött, vagy a
váltók már hivatalosan használtattak, mutatottak be
a postahivatalnál, a felbélyegzést teljesíteni nem sza-
bad, hanem hivatalos leletet kell felvenni, ennek meg-
történetét pedig a váltón fel kell jegyezni és alá kell írni.

A leletet a kir. központi díj és illeték-kiszámlái
hivatalhoz illetőleg a pénzügyigazgatósághoz kell
küldeni.

5. §. Az előző szakaszok szerint felbélyegyezhető
váltókra a felbélyegzés az e csóira külön rendelt
bélyegzővel akként teljesítendő, hogy a pecsétlenyomat
selesteress a bélyegjegy alá részére, a másik fele része
pedig magára a váltóra esnek. Egy feriatos és nagyobb
értékű bélyegjegyeknél a pecsét lenyomata a bélyegjegy
felő részén is hasonló módon alkalmazandó.

Ellenben a váltó-érlapokra rá nyomtatott bélyegyet
felbélyegyezni nem kell.

6. §. A felbélyegzésnél való használatra kiadott
bélyegzők zár, és a bol lehet, zár és ellenzár alatt
tartandók.

Felhívás. Ismételt belyszetünk, s különösen a föld-
művelő s munkás nép aggasztó elszegényedését okozó
rendkívüli munkaerőhiány elleneszeréről gondolkodván,
kiváló szakszolgát látjuk a „Medves alatt” egy részvé-
nyeken alapuló, szerény igényű „Takarékos magtár” fel-
állításának.

Mintbogy pedig a kezdet nehézségeinek, — a terr
jörvére nézve is kihatólag — egyik lényeges részét
az alapszabályok helyes, tapasztalt és az adott körü-
lményekhez alkalmazott megalkotása kopeni; s mintbogy
a már kipróbált s édesen tapasztalt llyenmő terve-
zetek átvételének nekünk laikusoknak a kezdeményezés
terén becses támpontul szolgál: tiszteltelt felkértem
a megyei szolgabíró urakat s különösen kártyáimat,
hogy amennyiben hatáskörük területén ily falusi taká-
rék magtárak léteznek, a minisztérium, esetleg a törvény-
hatóság által jóváhagyott alapszabály-másolatát a jó
csóira való tekintetből nekem megküldeni szívesked-
jenek. Vécenköl, u. p. Ajánlatok 1892. június 6-án.

Endrey Géza,
körijegyző.

Tolmács, 1892. június 7 én.

Tisztelt Szerkesztő úr!

A közfelfogat, és köztapasztalás szerint a legfőbb
társadalmi bajoknak fő oka kétségkívül a nagyon el-
terjedt vallástalanosságban, és az ebből folyó erkölcsi-
lenységben és becsületlenségben rejlik. Érezem, tudjuk
est mindnyájan, de érzik és tudják jól est főleg azok,
kiknek feladatuk a vallásosságot okosodó neveléssel
párosítva felgerjeszteti, terjeszteti és ápolni.

Erre hivatottak első sorban leginkább a lelkészek
és tanítók s ezeknél mindenki, ki szellemileg fölüte
All embertársainak. Ne roszalja, ne szegyenje senki
eme legnemesebb feladat bajnokává lenni, s vállalon
minden hivatott profétai szerepet legalább a csál meg-
közelíthetőségre. Ily eszméktől lévén kétségkívül áthatva
lelkeseink is, épen kapóra jött a váci püspök úrtól
hozzájuk érkezett ama rendelői, hogy minden eszeres
a kertőlete lelkészeit és tanítóit hívja össze, s hogy
tagye komoly, beható tanácskozás tárgyává a nevelés
ügyét, hogy az minél sikeresebb, s eredményesebb le-
gyen egy vallási, mint kiképzetetés és nemzeti szellem
tekintetében.

Itt is volt az ideje, hogy valami történjék, mert
— mintha kösoktatási törvények már nem is lennének —
bizony az iskolák látogatása és némely tanító munká-
sága körül sok a kívánsai való. Van falusi iskola, a hol
a tanóra mulasztások száma alig kézelvethő magas szá-
mot tesz. Van akárhány község, a hol az iskola lát-
gatási idején bizony nagyon szűken adja ki az öt hol-
napot is. stb.

A fenneb jelzett eszből a hó elsőjére hívta össze
fr. Ormay Antal egybuszú eszeres úr kertőlete-lelké-
seit és tanítóit Békára, s a majdnem két óra hos-
szan tartott tanácskozás sok udvos eszmének és intéz
kedésnek lett forrásává. Vajha a sikereseknek ígérkező
eszmék és intézkedések fogantatásaitlanak is. A bizo-
nyos időközökben megtartandó gyűlések már maguk-
ban hivatra vannak sok jól eszlő, részint az életre-
való alkalmi eszmecserék, részint a felmerült bajok,
hiányok megbírálása, és lehető megorvosolása eszm-
postijából.

A jól végzett-munka után jól esett az öszesgyűl-
teknek a vöndégeszerető házi úr asztalát körül ülai,
hogy élvezék annak kitűnő konyháját, pincéjét és
kellemes társaságát. A toszotok körül csak eszerve
tisztelt derék főszolgabírákat emelem ki; ki midőn
éleken rajzolt a tanítónak magasztos társadalmi sze-
repét, nem mulasztá el a banyagot eszerorozni; s válasz-
ta ama nagy felelősséget, mely a tanító vállait a rád ra-
kott nagy feladatok hűtlen teljesítéséért terheli. Végre
megígérte, hogy ama kötelességeket, melyeket a tanúgy
rád ro, hű kézséggel fogja teljesíteni.

Sok és nehéz munka vár ráink, de nagy Széché-
nyiek mondták: „nemely dolgokat nagyon nagy bajjal
jár megtenni; de azért, ha akarjuk, mégis megtehetjük”!
P.

Hírek.

Hymen. Palaszy Károly, megyénk fia, az orszá-
gos képtán igazgatója s hó 7-én tartá esküvőjét Már-
kus Emilia kinaszonnnyal, a nemzeti színház művés-
sőjével. Az esküvő Budapestben az egyetemi templom-
ban tartatott meg, a római katolikus eszertertést
Fraknoi Vilmos apátkanonok végezte. Tanúk voltak:
Stizlagyi Dező, br. Fehérvári Géza, br. Kaas Ivor és
Bercsanyi Béla, nyomonlólányok: Palaszy Polyzéna,
Radvácsky Ilona, Jenel Vilma és Horváth Róza vő-
félyek: Gr. Feastetich Andor, Márkus Imre és Palaszy
Garibaldi. Eskütek után Fraknoi senkőlt eszemléd néss-
benézet mondott. Ezután villáreggeli volt Palaszy
Ferenca úr lakásán. A házaspár még az nap Valen-
csébe utazott, honnan Svajczon át Parizba mennek.

Harmos Gábor főjegyzőnk még mindig Budapest-
ten idősik. Kelemen orvosnak tanácsa folytán nem
Balaton Fűredre, de Gleichenbergbe fog utazni néhány
hétre, hogy megítámadott testi épégét visszanyerhesse.

A szélyi fürdő most a legszébb kirándulási hely-
nek tekinthető vidékünkön. A eszeren berendezett hely,
— a gyönyörű fasorok, az árnyékos völgyecske, a jó
hatású savanyvíz, — a jódtartalmú fürdő, s e mel-
lett a kelő kiszolgálai oly vonzóvá tesszik a szélyi
fürdőt, hogy azt mindenkinek lelkiismerettel ajánlhat-
juk. Roményi Károly úr lapunk jeles munkatársának
többesüri figyelmeztetése folytán a szerkesztő néhány
jó barátjával (B. J. M. J. és T. Gy. orakkal) a mult
vasárnap d. u. vett alkalmat, hogy ezen fürdőt meg-
eszemlélje; — és valóban úgy van minden, amint
Roményi úr írja és figyelmezteti a t. cz. közönséget,
hogy ne hanyagolja el megyénk ezen egyetlenegy ki-
tűnő gyógyhatású fürdőjét.

A bal-sza-gyarmati delegyist ismét kitelt ma-
gáért: mult szombat estélye a színhör belső és külső
helyiségekben 50 krajczáros belépti díj mellett kezde-
ményezés volt társadalmi életünkben, s a kisérd bús
idő dacára kitűnőleg sikerült. Nagyszámú válogatott

közönség jelent meg, hogy élvezze a harmonikus férfinegyes kardiákat, melyeknek szabotomása iránt a dalegyület fell működése különben is kezeskedett. — Zelenka János tanár ur vezényelte alatt előadták a Szózatot Egressy Benitől, a Vihart Dürnertől, Magyar népdalfüzetit Iluber és Thern Károlytól, a Kápolnát Kreutzertől, s végül mint legnagyobb ajdonságot: Erkel Ferencnek „A névtelen bűnök” című, a szinpadon még elő nem adott dalművéből Árpinger László ur szongorakidre és dobporge mellett a „Takarodót” Kösteléses követte s dalokat, melyek közül a Sík és az utolsó számot meg is újrásták. Közben pedig a helybeli első zenekar játszott s a közönség asztalok mellett fémfelentől társalgva mulatott, sőt vacsorált is, ahinek letessett. Különösen nagy számmal voltak jelen a kir. törvényesek tagjai s a helybeli honvédtisztai családjaikkal együtt, csaknem kivétel nélkül, még a vidékről is jöbben megjelentek a da lárdát. Előadás után a közönség egyrése kivonult a szines lampionokkal megvilágított kertbe, s az ifjuság táncra keveredett; de a mulatság ezen része a már említett hő időjárás miatt tartóse nem lehetett. Hésagos volna tudósításunk, ha el nem mondanánk, hogy programmon kívül még Bodnár Kálmán ügyvéd, mint gyakorlott műkedvelő szongorázott a közönség mulatására és Luby Sándor tanár szavalt kitűnő előadással Revizky Gyulától egy csinos költeményt. Az estély tehát egészen vére kedélyes és élvezetes volt, miért is hisszük, hogy a július 1-ére tervezett másodlik, befejező estély még általánosabb felkarolás mellett fog megtartatni a dalegyületnek elegendő aprópénzt juttat a karaszájába, hogy némiképp pótolva legyen a debreczeni országos dalversenyre való utazás költsége.

A vöröskereszt egyület Budapesten betegápolói új tanfolyamot nyit meg f. évi július 1-én, akik ez állomást elnyerni óhajtják, a feltételek végelt jo letekzenek Reményi Károly együleti titkár úrnál.

A b-gyarmati iparos ifjak szinlelőadásán méltó befejezése volt a vasárnapi ünnepeknek; Csepregi Ferencs „Magyar fűk Bécsben” című talpraesett vig-játékát adták elő, még pedig oly sikerrel, amilyet képzettebb műkedvelők is csak ritkán érnek el. Az érdem perze első sorban Nagy Gábor urat, mint rendezőt illeti; híjjába, a mester tud teremteni kicsiből is nagyot. Megkönyviték egyébiránt nehéz feladatát az oly kitűnő tolebasgú ifja hölgyek, mint Lévy Margit és Mari k. a., kik nagy szinpadit otthonoságot árultak el; becsdájuk és mozgásuk egyaránt kitűnő volt, miért is a virágkossorúk, bokréta és sok taps, melyeket arattak, méltán megilltette őket. De jól játszottak Skolnik János, Brenner József, Dansek István, Králik István, Kuti Lajos, Brenner Sándor, Kis János, Szardusz József, Herbáczek János és Já-vornyiczky János urak is, s közönséget érdemelnek az egyület részéről, melynek betegsegélyző alapja javára léptek fel, s a díszes és nagyüzemu közönségnek élvezetot is nyújtának a pártoláseért. Hisszük, hogy a siker jövőre is buzditni fogja ifjainkat tovább működése.

Dílszenőse s b 2-án Szabó Károlyné, Nagy Gedonné és Orozsy Pálné öngyűgyeik kezdeményezésére kedélyes társas mulatság rendeztetett, melyen részt vettek Szabó Sándorné, Szabó Károlyné, Orozsy Pálné Fanni leányával, Plebeisz Jánosné Ilka, Karolin és Fanni leányaival, Nagy Gedonné Nagy Ilon kisaszonnyal, Turdózy Gáborné s még többen a közel vidékről. A mulatság társasbóddal volt összekötve, s a legjobb kedélyvel másnap reggeli 4 óráig tartott.

A római kath iskola növendékeinek juniasa o b 6-án tartott meg a podizásányi érdében, előg vig hangulat mellett, melyet Elhenlosky Flóráné, dr. Bog-dán Mihályné és több kedves háziaszonny dűsan terített asztalai iparkodtak mindvégig fontartatni.

A helybeli áll. iparegylet s b 8-án tartá közgyűléseát Karlik János előöklete alatt. Az egyület mult évi működése igen szép eredmény volt: s mindene-

setre haladásról tesz tanubizonyoságot. A társulat jelenleg 101 tagból áll s 4 útsz. tagból. A tiszteletbeli tagok: Or Gyurky Ábrahám, Or Zichy Jenő, Káth Károly és Szerény Gábor urak. Az egyület mult évi bevételé 394 frt 73 kr., kiadása 245 frt, készpénz egyenlege 149 frt 73 kr. — Chikány Mihály az egy-let buzgó titkársának elbalalozása folytán titkárral ifj. Sebulec Lajos ur választatott meg. A közgyűlés után a debreczeni iparkitállitási bizottságtól megérkezett érme és okmányok kiosztása következett. Ezen önpólyeségeát Reményfy József magvas és buzditó szeddel nyitotta meg. Ezután az ifjuság elénekelte Kölcsey Hymnátát általános meghatottaság közt. Két szavallat is volt s egy meglehetősen betanult éjidal. Ezek után a mintegy 120 frt értéket képviselő érme, még pedig 1 db arany, 5 db ezüst, 21 db bronzérem, 6 frt készpénz és az oklevelek kiosztattak az ifjuság illetve iparcsok közt.

Egy fiatal leány öngyilkossága. Egy jobb sorára méltó fiatal élet aladt ki a mult héten Erdő Kürthön Somérgesde folytán. Gálavarszky kűrtői tanító fiatal, igen csinos Etel leánykájá, Vanyarozon gyufaoldatot ivott, egész napi szörnyű kínlódás után meghalt. Az elezánt leány két álló napig némán viselte kinyajit s iparkodott magát szilárdan tartani, hogy környezete misze vegyen észre. Két napnál tovább azonban nem lehetett rejtvegetni s szörnyű titkot s ekkor már két-segbejött állapothoz hazaszállitották a szerezcsétlen leánykát. Csódlát elérte, az orvosai segély már későn volt, annál is inkább, mert még akkor is csak nagy erőfeszítések után vette be az ellenőzést. Az ok? Mi volna más, mint — szerezcsétlen szerelem.

A tíza-eszlári eszt B-Gyarmaton is igazottaságban tartja a jobb esztűlt izraelitákat, s mint több oldalról ballották, az itteni izraeliták közül, aszetben, ha az eszlári eszt vallás-észartartási csélok végett történt, többen fognak áttérni a keresztényi hitre. — Az olyan orthodoxia, mely a „buzsót” más embertársak ellen iszagurálja, mely oszoba fanatizmusból embervérre szomjazik, nem is érdemelne mást, mint megvetést és elhagyást. — A tíza-eszlári esztel most feleleventt egy hason eszt, mely, mint birlik, de a melynek valóságosáért felelőseget nem vállalnak. Ké-kében történt volna esztűlt mintegy 14 esztendővel. — Azt beszélik egyanis, hogy ott egy ifjót sachtoltak volna is. Eszt ifjúnak atyja, mint mondják, — gyalogpódsái volt, s mikor B-Gyarmatra bázért, át nem találta sehol. — Hogy eszt egy hivatalosan be-lottó jelentve, megvizsgálva, és története akkor va-lami intézkedése? Arról hallgat a krónika.

Egerben Szolcsányi Gyula könyvkereskedő bizo-mányában egy alkalomszerű érdekes fűszete jelent meg ily címmel: „A Tíza-Eszlári vértanú-leány és az ő-bűtű zeldők.” E kis fűszet a nagyjelentőségű tíza-eszlári rémas történetet a nép által is érthető nyelven adja elő. De még érdekesebb azon részében, mely egyrészt a gyermekgyilkosok esztájának, más-débát esztamas történeti adatokkal megvilágítja, vád-részt a Talmud szörnyű tanitéleiben s gyilkosságok forrásához elvezet. Ára 8 kr. Tízre egy tíztalepél-dány adatik és bérmentesen kúdelit. Ajánljuk min-den népharát szives figyelmébe.

Szinészet. Balassa Károly szinigazgató értesíti a közönséget, hogy társulatával jövő kedden, azaz f. b 13-án érkezik B-Gyarmatra. Társulatát időközben még két jelen taggal aszoporitotta, ugyanis aszerző-dette Tóth Antal, a legjobb vidéki drámai szinészet és Szabo Józsefet a Jakab társulatától ismert tenoris-tát. Az első előadás csütörtökön f. hó 16-én „Fran-kovits György” tragedia lez, aszomban ada-tik: „Methusalem heroszeg” Strausz kiváló új operettje, vasárnap: „Igmándi kispap” Berezik kűstészetét nyert új népszimtmve. — Magát és társu-latát öölögesen is a közönség szives jóindulatába ajánlja. —

Folyó évi június hó 16-án délelőtti 10 órákor B-Gyarmaton a megyeházaan tartandó readas vá-lasztmányi ülése, a nógrádmegyei gazdasági egye-let igazgató választmányi tagjait meghívom. — Sed-tovarszky János l. alelnök.

A b-gyarmati polgári lakolánál a f. 4. vizsgák ju-nius hó 19, 20, 21, 22, 23-án fognak megtartatni; magántanulók vizsgája június 17-én; 26 és 27-én rejs-kiállitás s 29-én zártnapp.

A helyb. állami elemi néptiskolában a f. 1881—82 tanévi zárvizsgák a következő rendben fognak meg-tartatni: Június 24-én d. e. a három felekeset hittani vizsgája, június 26-án d. e. az I. és II. oszt. vizsgája, d. a. 5 órákor ugyanezeknek ének és tornavizsgája, 27-én d. e. a III. oszt. d. a. 2 órákor a TV. osztály vizsgája, és folytatáslagosan ugyanezeknek ének és tornavizsgája, 29-én d. e. 9 órákor zártnappely. — A vizsgák délelőtti 8 és délután 2 órákor kezdődnek.

Nyilvános számadás. A b-gyarmati iparos ifjak által az önképző és betegsegélyző egyület javára ren-dezett szinlelőadás alkalmával felűfűszeték: Eszerny G. 4 frt 30 kr., Manosy A. 2 frt, Ebenfűszer Gy. 1 frt, Stéfko J. 70 kr., Elhenlosky F. 60 kr., N. N. 60 kr., Anlager Gy. 40 kr., N. N. 30 kr., Szabó J. 30 kr. és Angler L. 30 kr. Összesen 10 frt 40 kr. Jegyekből befolyt 88 frt 90 kr. — vagyn összes be-vétel 99 frt 30 kr. — Kiadás 37 frt 37 kr. marad tiszta jövedelem 61 frt 93 kr., mely adományszámláért és kegyes részvétért fogadják az egyület nevében a legáltalános közönséget. B-Gyarmat, 1882. június 9-én. — Fely Horváth Gábor együleti pénztárnok.

Rövid hírek. A losonczi állami tanítóképzésda vizgálatai június 24-én veszik kezdetüket. — A v. c. xi püspökség a megboldogult Bohrdor Horbert erdőmester helyébe Lanko Sándort nevezt ki. — Majthényi Péter ur Vácson házjár lett; meg-vette a Hanulik-féle házat. — A losonczi iparos ifjuság zászlószentelési ünnepélye ma, e hó 11-én tar-tott meg. Zászlóánya volt: Szélyay Lajosé. A felsze-telés nagy ünnepélyességgel ment végbe. — Völgyi György jeles szinárulatlával Losoncban tart elő-adásokat. — Gróf Pejacsevich Arthur felvő hó 8-án városunkban időszűt; a gróf ur és eszt em-lédja, mint örömmel értesülünk, már egészen megno-kott nálunk s beoláta magát viszonyainkba. — A s-uj-nestőkös már szabad szemmel is látható. Június 9-án a naphoz 800,000 mértföld távolagban volt; fénye igen növekszik, s mint írják, nappal is látható lesz, mint az 1843 iki esztűkös Parma és Bologna kö-zelében. — A „Felvidéki nemzetör,” mely Libertiny Gusztáv és Orbók Mór által kitűnően szer-kesztetik, lapjában azon indítványt távó, hogy alakít-samek egy „felvidéki magyar nemzeti egyesület.” Eszt hazafias eszt megteremtése végelt az első értékeslet Rimaszymbatban aug. végén fog megtartatni. A „Lo-soncz és Vidéke” társalapunk kitűnő esztűt közöl a tárgyban június 4-éről, melyben lelkes hangon felhív mindnyájunkat, hogy álljunk be a felvidéki nemzetörrel közű. Beállunk!!! — A közigazgatási bizót-sági ülése június 16-án, csütörtökön fog megtartatni. Helyrelgazdítás. Lapunk mult számában hozott hymen birtokos vonatkozólag kijelentjük, hogy az esztetés nem Ujfaluban, hanem Pusztajfaluban, mely a kis csalomaj ev. egyházhoz tartozik, történt.

Piaczi árak B-Gyarmaton

1882. évi június 6-án.

Egy mértékűsai:

Tízstabusza	10 frt 40 kr.	— 10 frt 60 kr.
Rozs	7 frt 40 kr.	— 7 frt 60 kr.
Arpa	7 frt 10 kr.	— 7 frt 80 kr.
Zab	7 frt 80 kr.	— 8 frt — kr.
Kakoricsa	8 frt 20 kr.	— 8 frt 40 kr.

Jegyzette: Szilvas János.

Feladás szerkesztő:

Horváth Danó.

1523.

tk. 82.

Árverési hirdetmény.

Az ipolyasági kir. törvényesek történetén Hruszó község határában fekvő, és azon községi 98. és telek-j-könyvben átalakítás után I. 1—10 sorozam alatt a végrehajtást aszerződ Benko Miklós, illetve ennek örökösai kiak. Benko István, Pál, Imre és Mihály nevére felvett ingatlanok az ipolyasági takarékpénztár végrehajtató részéről 15 frt tőke és járulékaiknak kielégítése végelt végrehajtás alá vonatván, 1882. évi augusztus 18-ik napján délelőtti 10 órákor Hruszó község házánál tartandó nyilvános árverésen becsátan alól is elfogadjuk adatait.

A I. 2. soroz. a. boltelőkben lévő kőből épült szalmával fedett kamra, s e mellett fából készült sertésöl és ezenél lévő fából épült, szalmával fedett istállólával együtt 26 frt, a I. 3. soroz. 80—a népsoroz. ház 40 frt, a I. 4. —10 soroz. a. ingatlanok 1058 frtban (ezek közt a I. 10. soroz. a. istállótól kőből épült, szalmával fedett pajta, s mellette létező hajlokkal) megállapított becsárak aszolgálnak. — A fenti ingatlanok együtt adatsnak el. — Hátapénzöl az egyes kikiállitási áraknak 10-esztűlője leteendő.

A vételárnak egyik fele 3 hónap alatt, másik fele 6 hónap alatt az árverés jogerőre emelkedéseöl számlitva fizetendő.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek, hivatalos órák alatt a Ukvi hatóságnál, és Hruszó község házánál megtekinthetők.

Kelt az ipolyasági kir. törvényesek mint telekkyvi hatósághál 1882. évi április 26-án.

Clementlex, s. telekkyvnyvezető.

Haszonbér.

A balogi közbirtokosság korszmalatásai joga 3 esetleg 6 évre 1882 évi július 12-én Balogon nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

(3—1)

HIRDETÉSEK.

B R O G L E J Ó Z S E F

gép és rostalemez-gyára Budapeston.

GYÁR: vácsi-ut, osztrák államvaspálya közelében. RAKTÁR: vácsi-körút, 68. sz. a.

Ajánlja minden gazdasági kiállításra kitüntetett, javított gyártmányát, mint:

TRIBURÓKET változó rostával,

tisztító-gépeket szelével, különlegességek malmok számára;

hármasszék, szabdalom-szám 28,466.

Csészlőgép-rosták, lyukasztott és hasított lemezek,

vas, acsál és csinkból, valamint mindennemű mezőgazdasági gépek és tárgyak.

Arjegyzékek kivételre ingyen és bérmentve.

(30-3)

Meghívás.

A „Balassa-Gyarmati Népbank” részvénytársulat 1882. évi március hó 5-én tartott rendes közgyűlésén megjelölt igazgatósági választás alkalmán hiány miatt megemmisítettén, a társulat tisztelt részvényesei az 1882. évi június hó 18-án d. e. 9 órákor, helyben, a városi tanácstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

szívesen meghívattak.

N a p i r e n d:

Igazgató, aligazgató és kilencz igazgatósági tag megválasztása.

Kelt B-Gyarmaton, 1882. évi május hó 25-én.

Madách Károly,
elnök.

Jegyzet. Figyelemre emeltem a részvényesek, miszerint az alapszabályok 87. §-ában képest a közgyűlésnek csak oly részvényes gyakorlati részvényesnek kell lennie, kiknek részvénye a részvénykönyvben legalább 3 hóval előbb bevételezett, és ki azt vagy annak valamely hatóságánál vagy pénzintézetnél törzskönyvi bejegyzéssel kiállított elismervényt a közgyűlésre hozza, és az igazgató bizottság előtt bemutatja.

(3-3)

Pályázati hirdetés.

A Balassa-Gyarmaton székelő „Takarék és hitelintézet” részvénytársulatnál elhalálozás által örököltébe jött pénztárnoki állomás pályázata az igazgatóság tagjainak választása által betöltendő lévén, felbírattak az ezen állást elnyerni kívánók, hogy felszerelt folyamódásukat folyó évi június hó 20-ig Feledi Henrik ur intézeti igazgató a helybeli kereskedőház nyújták be. A folyamódvány mellett okmányilag igazolandó az illető életvége, képesítettsége, erkölcsiisége a általán előléte, úgy az is, hogy készpénzben vagy állampapírokra árfolyam szerinti értékekben 1500 forintot mint előszabott ovadékokat letenni képes.

E hivattal 700 forint évi fizetés és 100 forint lakbérilletmény a hosszabb szolgálat után nyugdíjra való igény van egybekötve.

B-Gyarmaton, 1882. május 20-án.

Balás József,
mint az intézet ügyese.

(3-3)

Hirdetmény.

A balassa gyarmati takarékpénztár igazgatósága által szívesen közölni tudjuk, miszerint az azelőtt özvegy Munka Mátyásné, jelenleg az intézet tulajdonát képező Mohora község határában lévő igazított birtokát, mely áll

- 980 □ öl baltalek,
- 106 h. 340 □ öl szántóföld,
- 27 h. 312, □ öl rét,
- 30 h. legelő és
- 1 h. 42 □ öl szőlőből,

szabadkésből eladni szándékozik; az eladási feltételek az intézetnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

(3-5)

Az igazgatóság.

(1-1)

Pályázat.

A b-gyarmati áll. seg. községi polgári leányiskolánál az 1882-3-ik tanévben a 4-ik osztály megnyitván, egy munkatanítónői állomás betöltendő. Ezen állomás elnyeréséért azon tanítónők pályázhatnak, kik a kézimunka tanítására polgári iskolákra képesítve, s a német nyelvet taníthatják; tanítási kötelezettség heti 20-22 óra; évi fizetés rendes minőségben 800 forint, a 200 forint lakbér, esetleg segédtanítónői minőségben 400 forint s 100 forint lakbér. Megjegyzetjük, hogy ezen állomás az iskolaszék kijelölésére a n. m. vallás és közoktatási minisztérium által töltetik be, s hogy a kinevezett állomását 1882. évi szeptember hó 1-én tartozik elfoglalni.

A kollékepen bélyegezett, kézimunka tanítónői polgári iskolai oklevéllel s esetleg működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvények f. évi 31-iki alulirothoz küldendők.

B-Gyarmat, a közs. iskolaszék 1882. évi május hó 31-iki határozatából:

Reményfy József,
k. iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A b-gyarmati áll. seg. közs. polgári iskolánál az 1882-3-ik tanév elején egy rendes tanári állomás betöltendő. Ezen állomással a német s latin nyelv tanításának kötelezettsége heti 18-22 órában és évi 800 forint fizetés s 200 forint lakbér élvezete van összekötve.

Pályázókól megkívántatik, hogy a német nyelvből középtanodai vagy polgári iskolai képesítéssel birjanak, s különösen a latin nyelvet taníthassák. A megválasztott tartozni fog állomását 1882. évi október hó 1-én elfoglalni s két évi sikeres működés után véglegessé tenni.

A kollékepen bélyegezett, oklevéllel s esetleg működési bizonyítvány-szal ellátott kérvények 1882. évi július hó 31-ig alulirothoz küldendők.

B-Gyarmat, a közs. iskolaszék 1882. évi május hó 31-iki határozatából:

Reményfy József,
k. iskolaszéki elnök.

(1-1)

Haszonbérlet.

A terekei kormahasonbérlet jövő Sz.

Mihálykor letelvé, a bérleti szándékozik

jelentkez. enek Huszár László urnál

Tereken, u. p. Rótság.